

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Pop. (Brassai-ntca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
Kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

MAKELLET

ROBERT ROBERT NAPI LAP

ELŐFIZETÉS ÁRA
Romániában

Egész évre	—	850
Félévre	—	460
Negyedévre	—	240
Egy hónapra	—	85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lei		
Bukarestben	—	5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra	—	ck 35.—
Egy szám	—	1-50

1925 március Hétfő 23

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 68 szám

5685. Adár 27

Rossz üzlet az antiszemitizmus

Egy párisi tudományos folyóirat hasábjain szenzációs cikk látott napvilágot. E cikkben nem kisebb dolog van megállapítva, mint az, hogy a németek antiszemitizmusuk miatt veszítették el a háborút, mert derogált nekik egy zsidó fiziológus szolgálatait igénybe venni, aki pedig legalaposabban volt beavatva a légzési folyamatokba s így a legtökéletesebb gázmaszkot állította volna elő a németek rendelkezésére. Pedig, ha a németek jó gázmaszkokkal lettek volna felszerelve — írja Haldane — akkor elfoglalhatták volna Calais-t is s megnyerték volna a háborút.

Előre bocsátjuk: mi nem ragaszkodunk ahhoz a dicsőséghez, hogy zsidó ember találja fel a rombolás és gyilkolás legtökéletesebb eszközeit. Bár destruktívnek bélyegeznék bennünket, mi mégis jobban szeretnénk az élet bástyáit, mint az élet bástyáit leromboló gépeket megépíteni. A fenti esetet csupán mementóként hangsúlyozzuk ki. Annak mementójául, hogy a fajgyűlölet a legtöbb esetben nemcsak a gyűlölt fajtát sújtja, hanem a gyűlölködőnek is végzete lehet. A németek még Macchiavelli bölcsességéig sem jutottak el, aki fennhirdette, hogy a cél szentesíti az eszközöket. Am az elvakultság nem él jó viszonyban a bölcseséggel s így rendszerint ráfizet a gyűlöletére. Az okos népek, a belátó államférfiak még az antipatikus népelemeket is hasznosan tudják felhasználni és be-
alkalmazzák magasabb érdekeibe.

Példa erre az angol nép, az angol államférfiak, akik például Weizmann-t, a piasszi zsidó mérnököt — ellentétben a németekkel — a háború alatt szolgálattételre rendelték be s Weizmann mindent megtett arra, hogy az angolok győzzenek. Nem hisszük, hogy az angol nép a lelke legmélyén mélyebb vonalozommal szeresse a zsidókat, mint a többi árja népek. De az angolok jó üzletemberek, akik a primitív érzelmeiket alárendelik az egyetemesebb céloknak. Ezért nem antiszemiták, legalább is nem hivatalosan azok. Egyszerűen: józan emberek, akik meg tudják becsülni és fel tudják használni azokat az értékeket, azokat a tulajdonságokat, melyek a zsidó faj revelációi.

A gyűlölet ritkán az erő és az igazság megnyilatkozása, legtöbb esetben a gyengesége. Csak azt gyűlöljük halálosan, akinek erejével szemben nem tudunk hatalmasabb erőt felsorakoztatni. Valahogyan a németek gyűlölete is ilyen forrásból fakad.

Nem tuluozuk Haldane megállapításait, habár tudjuk, megtanultuk, hogy a nagy emberi és történelmi dolgok sorsát igen sok esetben véletlenek döntötték el és döntik el. Am a véletlenek is okságokból erednek — s a németek háború veszteségében az antiszemitizmus ilyen okságnak tűnik fel.

Ha az antiszemitizmus gondolkozni tudna, úgy Haldane megállapítása mindenestre mérsékelni tudná gyűlöletének intenzitását. Rájönne arra, hogy az antiszemitizmus lehet üzletnek is rossz. Csak hogy — aligha fogja ezt belátni addig, míg valami — még a háborúvesztésnél is katasztrófálisabb — valami nem fogja jobb belátásra kényszeríteni.

A gyűlölet nem tanul és mindig felejt. Csak romboló munkája romjain ébred rendszerint — s nagykesőn — öntudatra. Példa erre Spanyolország esete is. Onnan is kiüldözték a zsidókat. Mit nyert vele Spanyolország? Azt nyerte, hogy hajdan virágzó kereskedelmének utcáiban a esőnd és tepsedés dudvái vertek tanyát. Jól tudjuk — mindezek meddő érvek. Az ész uralmától, a belátás tisztaságától még igen messzire van nemes európai emberiségünk.

Mégis Haldane megállapításai jó mementó

nekünk, mert tendenciátlan mementó. Nélkülöz minden érzelmi szempontot és egy komoly dokumentumot hoz napvilágra: az antiszemitizmus rossz üzlet is lehet. Hála a gondviselesnek, hogy vannak népek és népvezérek, akiknek a

faji presztizsnél fontosabb az, hogy ne csináljanak rossz üzletet. Németországnak még sok csapást kell megérnie, hogy erre a nagyon egyszerű igazságra rájöjjön. Fájdalom, a zsidó-ságnak nehéz kivárnia ezt az időt.

Az angol kormány egyelőre nem hajlandó tárgyalni az oroszokkal Chamberlain kijelentései az alsóházban

(London, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alsóházban kérdést intéztek Chamberlain külügyminiszterhez az Oroszországgal megkötött szerződés ügyében.

Az angol külügyminiszter kijelentette, hogy a brit kormány nem szándékszik újabb tárgyalásokat folytatni arról a szerződésről, amelyet az előbbi kormány kötött, minthogy a konzervatívok a szerződést teljes egészében visszautasították.

Kenworthy kérdezi, vajjon a brit kormány

nem hajlandó-e kezdeményezéseket tenni az orosz kormánytól egy más szerződés megkötésére vonatkozólag. Chamberlain kijelenti, hogy véleménye szerint még nem érkezett el annak az ideje, hogy a brit kormány új lépéseket tegyen ilyen irányban. Ahhoz, hogy ez megtörténhessen, előbb szükség lenne arra, hogy minden vonatkozásban a borítékosabbak és szívélyesebbek legyenek Angolország és Oroszország között a viszonyok, mint amilyenek mostanában.

Uj pénzegységről tárgyalnak Magyarországon

A „Tébe“ az új pénzegység bevezetése mellett döntött

(Budapest, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyarországi gazdasági szanálás megkezdése óta a magyar korona árfolyama jelentéktelen ingadozások után fix értékponton stabilizálódott. A korona iránti bizalom nemcsak a zürichi, de a többi külföldi tőzsdéken is megerősödött, de nem marad hatás nélkül a stabilizáció a magyar belföldi piacra sem. A nagy gazdasági káosz, amelyet a korona folytonos hullámzása és értékcsökkenése idézett elő, ma már szűnőfélben van és a rövid idővel ez előtt még nagybeteg magyar gazdasági élet a legjobb uton halad a gyógyulás felé.

Természetesen még hosszú idő kell ahhoz, míg a gazdasági szanálás teljes befejezést nyer és amíg a magyar korona folytonos hullámzása és értékcsökkenése által előidézett gazdasági káosz nyomán támadt hullámok elülnek. A korona stabilizációja mindazonban lehetővé teszi, hogy Ausztria példájára Magyarországon is egy olyan aranyértéken alapuló új pénzrendszer legyen bevezethető, amely alapját képezze egy konszolidált gazdasági életnek.

A magyar kormány — a jelek szerint — kezd

kdmolyan foglalkozni az új pénzegység megteremtésének gondolatával. Erre vall az, hogy a kérdést tanulmányozás végett kiadta a különböző gazdasági szervezeteknek. Magyarországi takarékpénztárak és bankok egyesülete ebben a kérdésben ma tartott értekezletet Weisz Fülöp elnöke mellett. Az értekezlet az új pénzrendszer bevezetése mellett döntött és kimondta, hogy szükségesnek tartja az aranyértéken alapuló új pénzrendszer mielőbbi bevezetését. Éppen ezért javasolja, hogy az ujonnan bevezetendő pénzegység akként állapíttassék meg, hogy az tízezer koronával legyen egyenlő. A részvény névérték az új pénzegység tisztesítésétől ötven-szereséig terjedjen. A mérlegkészítés, mely az új pénzegységen alapul, 1923 január elsejével legyen kötelező.

Herriot első győzelme a kulturharcban

(Páris, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A püspökök és bitorosok pástorlevele által felidézett kulturharc a mai napon új stációhoz érkezett. A kulturharc, amely azzal kezdődött, hogy Herriot törölte a vatikáni követség tételeit a költségvetésből, mind nagyobb hullámokat vetett és a konzervatív francia közvélemény állandóan Briand kijelentéseire hivatkozik, aki mint ismeretes, szembehelyezkedett Herriotnak ezzel az intézkedésével és azt mondotta, hogy Franciaországnak nyugodtan lehet követe a katolikus internacionálénál, ha ugyanez a Franciaország a moszkvai internacionálénál tart fenn diplomáciai képviseletet.

A kamara néhány napig szinte kétségesnek látszott, vajjon a kormány a költségvetés részénél többséget fog-e kapni. A baloldali blokk képviselői közül ugyanis többen úgy gondoltak, hogy kár mostanában, amikor az országnak sok belső és külső problémája vár megoldásra, egy ilyen üszköt beledobni a közvélemény háborgásába. A kamara kétnapi tárgyalás után végre befejezte a bitorosok levele ügyében való vitát és háromszázhuszonöt szavazattal kettőszázegy ellen kijelenti, hogy a kamara fentartja az egyház és állam szétválasztásának rendjét, megrója a felsőbb papságnak azt a lépését, amely az államhatalommal szemben való erőszakot is mngengedettek tartja. Kinyilvánítja bizalmát a kormányval szemben és felhívja a kormányt, folytassa a laikus törvények lojális alkalmazását.

Párisban meg vannak róla győződve, hogy a kamarának ez a határozata a felidézett kulturharcot csendes vizekre fogja áterelni és a harc nemsokára el fog űlni. A szenátus jobboldalához tartozó politikusoknak egy része ugyanis híven a régi republikánus hagyományokhoz, nem helyesli a diplomáciai viszony fentartását a Vatikánnal. Négy évvel azelőtt, amikor dönteni kellett a diplomáciai viszony visszaállításáról, feltűnt, hogy Poincaré és politikai barátai nem szavaztak, amikor dönteni kellett e kérdésben. Valószínű tehát, hogy ugyanezek az elemek most sem fognak Herriot ellen fordulni, úgy hogy a radikális kormány minden bizonnyal a szenátusban is megnyeri a csatát. Más kérdés, vajjon a klerikálisok intranzigens elemei nem fognak-e most még hevesebben fellépni és a kulturharcot nem viszik-e ki az utcára. Ebben az esetben a kormány a kamarától nyert felhatalmazás alapján a legerélyesebben fog szembe szállni a főpappal.

Párisból jövő utolsó jelentések szerint Herriot a bitorosok nyilatkozatára adott válaszában a jobboldal felé fordulva erélyesen hangsúlyozta, hogy a francia köztársaság sohasem fogja a tudományt, a szabadságot, a laicizmust, vagy a köztársasági szabadságok bármelyikét a klérus zsákmányul átengedni. Hiába próbálnak önk bennünket — mondta beszéde végén Herriot — köztársaságiak sohasem fognak a laikus törvényekhez hozzányulni. Herriot beszédét a baloldal tetszéssel fogadta.

Ujabb királysírt találtak Egyiptomban

Kiásták Sznefru faraó alabástrom koporsóját

(London, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az archeológiát még a Tut-ench-Amun-ásatások eredményei tartják izgalomban, mikor a távirat újabb szenzációkról számol be. Angol lapok jelentése szerint Egyiptomban újabb királysírokat találtak. Állítólag Sznefru király sírját fedezték föl. Ha ez a híradás megfelel a valóságnak, akkor Egyiptom történetének újabb, eddig még homályos részletei nyerne az archeológia fényében megvilágítást.

Egyiptom történetében három korszakot különböztetnek meg, a birodalom ó-, közép- és ujkorát. Az ókorban az első hat dinasztia uralkodott, a birodalom középkorának a XII. dinasztia képezi a virágkorát, míg az ujkor a XVIII. dinastiával veszi kezdetét. Tut-ench-Amun a XVIII. dinasztia tagja volt, aki 1387-1379 Kr. e. között uralkodott, tehát Egyiptom ujkorának harmadik századában. Ezzel szemben Sznefru faraó a IV. dinasztia tagja volt, tehát Egyiptom ókorának uralkodója, aki legalább 3000-4000 évvel a rendes időszámítás előtt uralkodott. Míg tehát a Tut-ench-Amun-lelet 3300 esztendő, addig a Sznefru-lelet legalább 5000 esztendő.

Sajnos, az egyiptomi kronologia rendkívül hiányos még, így csak a VI. és a XXII. dinasztia kora határozható meg föltétlenül biztonnával. Így Sznefru uralkodási ideje sem állapítható meg pontosan. A történelem azonban följegyzte, hogy Sznefru király volt az egyiptomi királyok közül az első, akinek uralkodása mellett már feliratos emlék is tanuskodik. Sznefru idejében kezdenek tulajdonképeni piramisokat építeni. Uralkodásának idején a negyedik dinasztia fénykorát éli. Sznefru több hadjáratot viselt Nubia ellen és hadjáratai révén megkésztette, sőt megháromszorozta országának területét. Sznefru alatt fejlődött ki az egyiptomi főnemesség és a hivatalnoki kar, ő terjesztette ki a hajózást Föniciáig, hogy birtokába vegye az értékes cédruserdőket, amelyekre pompás építkezései szempontjából volt szüksége.

Az ő utána következő uralkodók: Khufu, Khafra és Meukaura építették a három nagy gizei piramist. Sznefru sírját a piramisok közelében találták.

A jelentésekből az tűnik ki, hogy a koporsó alabástromból készült. Ez értékes márványanyagot csak igen előkelő személyek temetkezésénél szokták felhasználni. Koporsókat különben egyre-másra találnak Egyiptomban, de rendszerint kőből, vagy akác- és cédrusfából. Alabástrom koporsót még sehol sem találtak.

Minden körülmények között a felfedezés igen nagy jelentőségű. Feltűnő momentum a letétel, hogy a sírkamra egy 150 láb hosszúságú folyosóban végződik. A legtöbb sírkamra ugynevezett padozásokból áll és a rendes sírok legfeljebb egy huszonöt méteres üregben végződnek. Eddig még nem fordult elő az ásatások terén, hogy egy sírkamrának ilyen hosszú folyosója legyen. Az a felfogás, hogy Sznefru király temetkezési helyéről van szó, támogatást talál abban a körülményben, hogy a koporsó közelében egy táblát találtak, amely a király nevét tartalmazza.

Sznefru sírja nem a legrégebb királysír, mert már találtak a harmadik és az első dinasztia korából is sírokat, de az a körülmény, hogy ilyen nevezetes uralkodó sírhelyét fedezték föl, különös becsület ad a mostani letételnek.

A negyedik és korábbi dinasztiákhoz tartozó királyi személyek agnoszkálásának legnagyobb nehézsége, hogy e korokban még nem ismerték a mumifikációs eljárását. Innen van, hogy e koporsókban csak szétporladó csont-készleteket lehet találni. A mumifikációs eljárás a hatodik század vívmánya.

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse **SZÉKELY ÉS RÉTI**

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt, asztalok furniárszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Legtökéletesebb szabású és kivitelű fé-fi fehérneműeket készítek

Az ancien regíme és az új generáció

Irta Felix Salten

A világhírű bécsi író nemrég tért vissza palesztinai utjáról. Az alábbi tárgyoló cikk az író utleírásának egyik részlete.

Az előkelő ur Kairóban, akivel némelykor beszélgettem, így szólt:

— Jeruzsálemben nincs semmi látnivaló.

Hiába beszéltem vele, hiába faggattam, hiába szerettem volna kihozni valamit belőle, csak megmaradt annál, hogy:

— Két nap múlva elkészül ezzel a fészekkel, öt nap alatt az egész országgal... az ember nem talál semmit Palesztinában.

Ez az ur nagyon gazdag, kiterjedt üzletköre és nyilván jól jövedelmező vállalatai vannak, de nagyvonalu kereskedőnek még sem mondhatnám, mert hiányzott belőle a fantázia, hiányzott belőle az ideálművészet és lendület, hiányzott az a csepp művésztér, amit minden nagyobb kereskedőnél éreztem. Elegáns és sima volt tartásában épügy, mint valójában, azonban az egyéniségnek egy szikráját nem lehetett felfedezni benne és alapjában véve egészen közönséges ember volt. Ezért mondotta, jóllehet számtalanszor volt már ott:

— Palesztinában nincs semmi látnivaló.

Később már csak udvariasságból beszéltem vele ezekről a dolgokról, azonban csak mióta Palesztinában vagyok, tudom, hogy ez az ember az ancien regíme embereihez tartozott, azokhoz, akiknek szűkhomlokúsága okozza, hogy egy rezsim megöregszik és elmulik. Jólakottan, megelégedetten és büszkén ült Egyiptom husos fazekai mellett. Belső lelki óhaja volt, hogy ez a kellemes állapot örökké tartson és bizonyos, hogy ez az óhaj már meggyőződéssé lett benne, azzá, hogy ez mindig így marad. Ezért feltételesen vigyázott arra, hogy meglássa másutt, különösen pedig Palesztina kényes földjén az új életet, egy titkos, nyilván maga előtt sem tudatos félelem volt attól, hogy az új élettel tudomást szerezzen. Hiszen a világon mindenütt, nemcsak Egyiptomban ülnék jólakott, megelégedett és büszke zsidók, telt husos fazekak előtt, nem mozdulnak, mert tudatosan, vagy öntudatlanul borzasztóan félnek az új ország új életétől, mert egy sötét félelem kinnozza őket, az a félelem, hogy veszélyeztetnék saját szerzeményüket, ha hozzá segítenék céljaihoz a jövő munkáját. Nem is sejtik ezek a szerencsétlenek, mennyire a régi rendszerhez tartoznak, nem is sejtik, hogy annál biztosabban fognak alámerülni, minél csökönyösebben ragaszkodnak bőséghez, jó életükhöz.

Már megérkezésem első napján elhagytam Jeruzsálemet. Nem azért, mintha nem lett volna benne látnivaló. A kezdetnek számomra, erős volt ez a város. Neve, ez az ősi szent név, mint mennydörgés hangzott fel bennem, most amikor mint valóságot láttam magam előtt. Ez a név, amely hatalmas orgonának döngésével rázott meg, szememet elhomályosította úgy, hogy nem mertem Jeruzsálemet megtekinteni. E név hatalmas moraja, benne a biblia és a történelem eseményei, megfosztották szememet a látástól. Másnap távoztam Jeruzsálem fizikai és lelki atmoszférájából, lefelé utaztam Judea hegyein, idejöttem a tengerparton fekvő Tel-Avivba, amelyet zsidók építettek, amely egy hódításnál is több: cselekedet.

A széles, vonalegyenességű utcákban lüktet a ma. A mult izgató árnya hiányzik ebből a városból, csak a jelen élő pulzusa érezhető. Ha az ember befordul a nagy avenuról, amely a strand felé vezet a mellékutakba, szinte felragyognak a dűnák épült házak. Járda nélkül, ut nélkül állanak itt a sárga homoktalajon, csak éppen most készültek el. E házak jelképezik a reggelt. És azok a házak ott kint, amelyet álványok vesznek körül, a sok épülőfélben lévő ház jelenti a holnaputánt. Ez a város, melyben nincs mult, amelynek nincs csak jelenje, amelynek nincs csak mája, alig tegnapija, megtestesítője a magasra és nagyra törő holnapnak és holnaputának.

Tizenöt éve, hogy e helyütt az első házak épültek, Jaffa zsidó részének közeli szomszédságában. Számítsuk le a világháború négy esztendőjét, mert ezen idő alatt sehol sem építettek, ellenben mindenütt romboltak. Am ezután olyan fellendülés jött, amely példa nélküli a Keleten, olyan tempóban, amelyet gyakran amerikaiak mondanak. A várost szinte látja az ember nőni, ha néhány napig tartózkodik benne.

Tel-Aviv építészeti szempontból is egykor szép

város lesz. Egyelőre csak azt veszi észre az ember, hogy az első házak építői nagyon siettek és nem igen igyekeztek szépet adni és ha mégis keresték a szép vonalakat, akkor abban az irányban keresték, amelyet Bécsben szecessziónak hívnak. Azonban az új és legújabb házak már jelentékeny haladást tüntetnek fel. Egyszerű frontokat építenek, amelyeknek tagoltsága, oszloprendszere és balkonjai keresetlen, szinte természetesen fejlett szépségvonalai vannak és nyugalmasan illeszkednek a tengerparti tájhoz.

Az ifjuság az, ami elragadó ebben a városban. Az ifjuság, a munka és a fiatalosan viharos törekvés. A világ minden részéről ideáramlottak a zsidók Európa keletéről, Indiából, Amerikából, Kaplandról és Jémendből. Az emberek angolul, franciául, németül és arabul tudnak, azonban mindnyájunkat a hivatalos közlekedési nyelv egyesíti: a héber.

A széles utakon autók rohannak végig, teherhordó tevék, megrakott szamarak, gyorsjárású autóbuszok, amelyek öt perc alatt érik el Jaffát. Tel-Avivnak olyan intézményei vannak, amelyek egész Palesztinára fontosak. A Herzl-gimnázium mintaiskola, továbbá egy mezőgazdasági kísérleti állomás. Ma még kissé városon kívül, de nemskára a város utóleri a Ruthenberg-féle elektromosági műveket. A turbina-ház, épügy, mint a tisztviselő háza, monumentális szépségűek. Néhány évvel ezelőtt a közeli Jaffa mitsem akart tudni a zsidó elektromos világitásról, később azonban feladta visszautasító álláspontját és most már készül a vezeték, amely Jaffát el fogja látni világitással és egy közúti villamos vasúthoz szükséges hajtóerővel. Most, hogy itt vagyok, ezen dolgoznak.

Ami itt kicsinyben látok, ugyanez áll az egész ország fejlődésére. Az arab népesség be fogja látni majd az egész országban, hogy nekik is szükségük van arra az erőre és világozágra, amely a zsidó ujjáépítésből árad.

Egyelőre van még ellentét a két oldalon. Az ember gyakran lát arabokat Tel-Aviv utcáin, látni lehet katolikus papokat és apácákat csoportosan sétálni, akik nézik a zsidó várost, amely bizony alaposan különbözik a régi Európa „zsidó városaitól”. Láthatják a szép parkot, a szabadban lévő kisdudóvákat, amint a gyermekek és óvónők héber dalokat énekelnek, láthatják az ifjakat a tornatéren tökéletes fegyelmességben sportolni, jóllehet a tanítók a gyermekekkel való érintkezésben szinte barátok. Láthatják a műhelyek szorgalmas munkáját, a nagy rendet minden házban és minden utcán. Ragyog és tükrözik itt minden a tisztaságtól, az ember mintha Skandinávia egy városában lenne, nem pedig a Földközi tenger délkeleti partján. Tévedés, amikor ezek az emberek csodálkoznak. Azon csodálkoznak, hogy a zsidók tiszták, rendesek és szorgalmasak, ahelyett, hogy szégyenkezve csodálkoznának azon, hogy a gyűlölet, a borzasztó elnyomatás mit csinált ebből a népből, amelyet évszázadokig olyan lakásokba szorítottak, amely itt az állatok számára sem lenne alkalmas és amelyet minden jogtól megfosztottak, még a munkára való jogtól is. Tel-Avivnak minden joga megvan, így a közigazgatásra való autonóm joga is és a polgármestertől kezdve az utolsó teherhordóig, e falak között minden zsidó. A rendőrök, az elektromos művek gépészei, a vízművek munkásai.

Purimkor voltam Tel-Avivban, amikor az utcákon ezrekre menő tömeg hömpölygött. Tel-Avivnak ma már harmincezer lakosa van. Tisztán öltözött gyermekek, virággal díszített fiatal lányok, ünnepeisen öltözködő ifjak. A tengerparton lévő Kaszinó erkélyén egy kis szalon-zenekar játékkára foxtrotot és simmyt táncolnak. Este bál és purimi játék több helyen és Jaffából arabok jöttek át, hogy résztvegyenek a zsidók mulatságán. Kigyulnak az elektromos égőtestek, ének, muzsika, nevetés és öröm a levegőben, amely át van itatva a tenger sójával és a narancsvirágok bódító illatával.

Hölgyeim! Tavaszújdonságok és selyem kalapok érkeztek óriási választékban az

"IDEAL"

kalapüzletbe, Cluj, Wesselényi-u. 8. (Golya-áruházal szemben). Feltűnő olcsó árak. Átalakításokat modellek után vállalunk.

PAPP GÁBOR — Cluj, Piața Unirei 8. — Timisoara - Cetate.

(Timisoara) Kelet tudósítójától. Legfeljebb utánonkint be mert közel eszen tisztessé vannak a te sem sejtő kivéjszakánkint nesztelenül c orgiákat ül a

A vendég pokból, progr arcu utcai pi formák és ő egy „pali“ durrogató lol Ujabb

kedves és félkékalmáro sülyedni. Mi vendégek kö Lombroso-tip mögötti még vannak jele nak ki a lol lefoglalt as lálkozunk ve Később mé után sokáig hónapokon, szer újra fel Az arcukra sorvasztó lev a régi kerék visszatér a

Mostanába figyelik a l fordulnak m kel a kerek ben égő sze fehér-méreg és boszorkár let ott vibra szemükben. dely. Mind roncsolják a kain biztos és mámoros és mámoros fehér fátylas

Bűnre is tudott emb gyilkolni is az új tömeg Számalomge járása, tétov Majdnem-ör mekük tiszt hogy retten Ők azt mo vedély ki r luk. Minde véreze saj leküzdehet sadalomra, elveszett. C

Éjjel l lődöm. A g lehet ugy alak vegyt tipikus kol deg között egyszeren h

Az teki felé. Végre öltözött ur A tükör a A levegő tató intése az asztaltó fényű szerében van

— Kör A bür Az ele szegletes

— Őt a lakkeip suttagást, totta a és a tény Körülnéz Aztán hű

Kokaincsempészek

(Timișoara-Temesvár, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Éjjeli kávéház. Nappal alig zajlik. Legfeljebb egy-két vidéki feketézik ebédutánonként benne, akik önkéntelenül is bevetődnek, mert közel esik a vasúti állomáshoz. Kivülről egészen tisztességes külsejű lokál, belül szolid plüssel vannak a terjedelmes pamlagok bevonva és a mitsem sejtő kíváncsinak fogalma sincs arról, hogy éjszakánként a nyílt kávéházban épp úgy, mint a nesztelenül csukódó szeparék ajtaja mögött milyen orgiákat ül a Bün.

A vendégek, az éjszaka vendégei: elkésett lumpokból, programjukat lejártszott artistákból és festett arcu utcai pillangókból kerülnek ki. Annyira egyformák és összeillők ezek a népek, hogyha véletlenül egy „pali“ vetődik be éjféltűn a borgőzös, pezsgődurrogató lokálba, az szinte kéri közülük.

Ujabb az éjszaka sötétedése is odaszokott a kedves és megszokott lumpok, artisták és egyéb félkékalmárok közé. Az éjjeli kávéház kezd lebujjani sülyedni. Minduntalan feltűnik a közismert törzsvendégek között néhány gyanús és vadidegen alak. Lombroso-típusok. Ki tudja mi van a sötét tekintet mögötti még sötétebb multban?! Detektívek is vannak jelen inkognitóban. Néha embereket hívatnak ki a lokálból, akik nem térnek vissza többé a lefoglalt asztalukhoz. Másnak vagy harmadnap találkozzunk velük az újság rendőrségi hírei között. Később megegyezik a törvényszéki rovatban. Azután sokáig nem látjuk őket, a büntetésük hosszú hónapokon, esetleg évekre is terjed, míg nem egyszer újra feltűnnek a züllésnek indult kávéházban. Az arcukra egy kissé sápadtan ült rá a börtön sorvasztó levegője. De azután csakhamar belejönnek a régi kerékvágásba, zsványarcukra is rövidesen visszatér a régi pír, a régi kedv.

Mostanában a titkosrendőrök kettőzött éberséggel figyelik a kávéházat éjjelente. Kokaincsempészek fordulnak meg benne, végigjárnak kereső szemekkel a kerek márványasztalok között és tompa fényben égő szemü kokainistákat keresnek. Ámbár a fehér-méreg hibeit könnyű felismerni. Emberismeret és boszorkányosság nélkül is. A szörnyű tömegőrület ott vibrál a kávéház füstjébe meredő zavaros szemükben. Mert tömegőrület már a kokainszenvedély. Minden vidéki városban is százak és ezrek ronesolják a kokóval halálra magukat. Mert a kokain biztos halált jelent. Lassan pusztító, szürnyű és mámoros halált. Ők azt mondják: rózsaszínű, fehér fátylas halál ez. De halál. Biztos halál.

Bünre is tanít ez a szenvedély. Tisztességesnek tudott emberek lopni, csalni, hazudni és embert gyilkolni is megtanulnak a fehér méregért. Ezekre az új tömegőrület készíti őket. A kokó örülete. Szánalomgerjesztő emberek ezek. Beteg, reszkető járásu, tétova tekintetű, beszámíthatatlan ronsok. Majdnem-őrültek. A tulvilági boldogságukat, gyermekük tisztességét is odaadják a kokainért. Csak-hogy rettenetes hatású szenvedélyüket kielégíthessék. Ők azt mondják, — beszéltem velük, hogy a szenvedély ki nem elégítése fizikai fájdalmat okoz náluk. Minden tagukban jár a fájás és a lelkük is vérezve sajog a méregért. A szenvedély kényszere leküzdhetetlen. A kokainista elveszett ember. A társadalomra, családjára és önmagára nézve is végkép elveszett. Csak a kokó számára él, keres és lélegzik.

Éjjel két órakor egy sarok asztalnál szemlélődöm. A kávéházi társaság a régi és megszokott, lehet ugyan, hogy talán valamivel több gyanús alak vegyült ma közéjük. Hirtelenében vagy husz tipikus kokainistát számtalok össze a százfőnyi vendég között. Egy ötöd része a bünöző. A többi csak egyszerű lump, aludni nem tudó megrögzött bohém.

A tekintetük sűrűn fordul a nagy üvegajtó felé. Végre nyílik. Két markánsarcu, délceg, jól öltözött ur lép be rajta. Sűrű gőz a nyomukban. A tükrök alatt telepszene meg egy fekete mellett. A levegő detektív-mentes, legalább a főpincér biztató intéséből ezt következtettem. Az egyik felkel az asztaltól és végigmegy a kávéházban. A tompa fényű szemü emberek előtt megáll. A keze a zsebében van. Sugva sug valamit:

— Kokó...

A bünöző szeme felcsillan és némán int.

Az elegáns ur elővesz a zsebéből egy kis négyszegletes csomagot és azt mondja:

— Ötszáz lei...

Őt sápadt papírpénz zizzen meg hirtelen. Mire a lakkeipős ur két asztallal tovább elülről kezd a suttogást, az első delikvens az asztal alatt kibontotta a négyszegletes csomagból a kis üvegecskét és a tenyerére hint egy csipetnyit a fehér porból. Körülnéz a teremben, félrefordul és felszippanjtja. Aztán hűlően mered a nagyszemibe.

A lakkeipős tovább keresi a fáradt tekintetűeket.

A suttogás monoton ismétlődik tovább:

— Kokó...

Igenlő intés.

— Cinci sute de lei...

Zizzen a ropogós papírpénz és az asztalok alatt lázas sietséggel csomagolják ki a kokaint.

Husz perc alatt husz szippantást figyeltem meg. Éjjel két órakor a józsefvárosi állomás közelében egy kávéházban.

Pető Gergely

A focsanli rendőrség rehabilitálja a megvádolt zsidóságot

Hivatalos igazolvány arról, hogy a zsidók nem vettek részt a tüntetésben. Rombolásos tüntetés volt Marasestiben is

(Bucuresti-Bukarest, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Zelea Codreanu bűnpörének tárgyalása szokatlan izgalmat váltott ki nemcsak Focsaniban, hanem a távolabbi városokban is, ahol az izgatások eredményeképpen súlyos antiszemita atrocitásokat követett el a felelőtlen tömeg.

A focsanii és odobesti rombolásokkal kapcsolatos tüntetésekről már részletesen beszámoltunk és megírtuk azt is, hogy az „Universul“ a tüntetésekkel kapcsolatban azt a hazug hírt lanszirota, hogy az antiszemita rombolásokat — zsidók csinálták. Ezt a képtelenül hazug híradást valamennyi antiszemita sajtóorgánium átvette és saját külön fantáziájával ki is színezte.

A minden oldalról koncentrikus erővel előretörő régálmhadjárat kiparizálásának érdekében a focsanii hitközség elnöke, Landau I. ma megjelent a focsanii rendőrfőnökségen, ahol kérésére a követ-

kező hivatalos igazolványt állították ki:

A focsanii rendőrfőnökség a zsidó hitközség kérésére hivatalosan igazolja, hogy a Zelea Codreanu-pör tárgyalásának első napján kirobant tüntetések óta, a tüntetésekből kifolyólag a focsanii rendőrség egyetlen zsidó polgárt sem tartóztatott le és egyetlen zsidó polgár ellen sem indított eljárást.

A legújabb jelentések szerint a Focsaniba rándult jasi diákok vonaton hazautaztak. Marasestiben a diákok megszakították utjukat, bevonultak a városba és a hozzájuk csatlakozott fiatalokkal együtt óriási tüntetést rendeztek. A tüntetők csaknem valamennyi zsidó üzlet kirakatüvegeit összetörték. A Smilovici és Adler borkereskedő cég raktárában összetörték a hatalmas boros hordókat, úgyhogy több mint száz hektoliter bor folyt el a raktárban.

Kiütéses tifuszjárvány Máramarosszigeten

(Sighetulmarmatiei-Máramarossziget, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Máramarosszigeten tömeges kiütéses tifusz-megbetegedések léptek fel. Eddig harminc megbetegedést jelentettek be, de valóságban a betegek száma jóval nagyobb, főképp a zsidónegyedben. A városi tisztviselő hivatal szigorú óvintézkedéseket léptetett életbe.

Szász-Székely Béla az igazságszolgáltatás kezében

Grapini mérnök és Binger főhadnagy felismerték Székely Bélában a budapesti G. osztály volt főnök helyettesét

(Cluj-Kolozsvár, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet olvasói az utóbbi hetekben e lap hasábjain egy különös és szokatlan jelenséget tapasztaltak. Elshangu támadó cikkek jelentek meg egy ember ellen, akinek jelenlegi élete és működése látszólag semmiben sem különbözött a becsületesnek tartott emberek életétől.

Hónapokig, sőt évekig járt közöttünk egy ember, egy újságíró, akiről senki sem sejtette, hogy multjában a legsötétebb bűnök lappanganak, amelyekért még senki sem vontta őt felelőségre. De egy napon valósággá lett Wilde Oszkárnak ama híres mondása, hogy a bűnök, amiket sötét éjszaka, a keskeny és szűk sikátorok mélyén követtek el, egyszer fényes nappal házak, vagy tornyok tetejéről kiáltanak majd a világosság után.

A rémtetteiről híres budapesti G. osztály, amelynek működéséhez az ártatlan emberek százainak vére tapad, annak idején több román állampolgárt is megkínzott. A G. osztálynak Romániában élő áldozatai nemrég megtudták, hogy a hírhedt detektívosztály helyettesfőnöke Szász-Székely Béla Marosvásárhelyen tartózkodik, mint a „Brassói Lapok“ ottani tudósítója. Ezek az áldozatok az Uj Kelet szerkesztőségét keresték fel, hogy emeljünk szót az igazság érdekében és ne engedjük, hogy a nagyjából zsidókon elkövetett szörnyű bűnök megtorlás nélkül maradjanak.

Az Uj Kelet szerkesztősége nehezen szánta rá magát erre a szerepe, nehezen, mert eleve irtóztunk attól a gondolattól, hogy a megtorló végzet fájdalmas szerepét töltsük be. De amikor napról-napra gyűltek a bizonyítékok és egyre jobban sürgettek a vádak, az objektív újságírás kötelessége parancsolta ránk, hogy alkalmat adjunk a nyilvánosság előtt a vádak tisztázására.

Teljesíteni kellett kötelességünket még annak tudatában is, hogy egyéni tragédia fog akciónk nyomán kirobanni, személytelennek kellett lennünk ebben a munkánkban és csak a tárgyi igazság kiderítésére gondolhattunk, mert hiszen a hírhedt G. osztályban is személytelenül követték el a bűnöket és senkinek sem esett meg a szíve az egyéni tragédiákon.

A G. osztály okozta egyéni tragédiák az idők során kollektív egészségre sűrűsödtek és ennek a kollektív igazságkeresésnek kellett helyet adnunk, amikor adataink alapján megírtuk cikk-

sorozatunkat.

Az Uj Kelet leleplező cikkei nyomán a hírhedt G. osztály két áldozata Enea Grapini mérnök és Binger János volt főhadnagy Marosvásárhelyre utaztak, ahol megtették a feljelentést Székely-Szász Béla ellen. A feljelentés pillanatában Székely-Szász Béla Kolozváron tartózkodott, ahol az állambiztonsági hivatal vezérfelügyelőjét kereste. Minthogy Bianu Jenő dr. történetesen nem volt Kolozváron, Székely-Szász Béla hazautazott Marosvásárhelyre, ahol az állomáson már várta a sziguranca két detektívje. A detektívek felszólították Székely-Szász Bélát, hogy kövesse őket a sziguranca. A sziguranca érdekes formalitások között történt Székely-Szász Béla személyazonosságának megállapítása.

A detektívek Székely-Szász Bélát egy mellékszobában helyezték el, majd elmentek lakására, ahonnan Székely Béla két fényképét magukkal hozták. A két fényképet felmutatták a másik szobában várakozó Grapini mérnöknek és Binger Jánosnak, akik azonnal felismerték benne a hírhedt G. osztály volt főnök helyettesét. Nagyobb bizonyosság kedvéért a detektívek a mellékszobában több idegen hang között megszólaltatták Székely Bélát is. A jól ismert hang hallatára Grapini és Binger szinte egyszerre kiáltottak föl:

— Ez az! Ez a G. osztály volt főnök helyettese.

A sziguranca főnöke ezután szembesítette Szász Bélát vádlóival. Először profilba állították. Grapini mérnök felismerte, Binger nem. De amikor Szász Béla parancsszóra szembe fordult vádlóival, mindketten felismerték.

A szembesítés kétségbevonhatatlan eredménye után, Szász-Székely Bélát átkísérték az ügyészséghez, ahol kihirdették előtte az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

A marosvásárhelyi rendőrség és ügyészség mindaddig megtagadott az ügyre vonatkozó minden felvilágosítást, míg az összes adatok rendelkezésére nem állanak.

A G. osztály Romániában élő áldozatai elhatározták, hogy kollektív akciót indítanak Szász-Székely Béla összes rémségeinek leleplezése érdekében. Éppen ezért felhívták intézniek mindazokhoz a Romániában élő emberekhez, akiket a budapesti G. osztály megkínzott, hogy adataikat közöljék a marosvásárhelyi ügyészséggel.

Kántor Antal képiállítása

Fiatal, alig huszonöt éves festőművész Kántor Antal s máris éleslátással, pompás színérekkel megfestett képekkel lép a kolozsvári közönség elé. Szerencsés művész, aki formakészességét komoly benső tartalommal tudja megtölteni. Színei szinte vibrálnak a frisseségtől. Különösen háttérük befűzettsége, rajzának melegen omló vonalai azok, melyek első pillanatra megkapnak és meghódítanak. Portréit nemcsak felfogásuknak többé-kevésbé eredeti volta jellemzi, hanem bizonyos izzó lelkeség, mely az arc vonalzában, a szem fényében és a mozdulat tisztaságában jut kifejezésre. Különösen „Félakt” című képén érvényesül ez a képesség, melynek éles vonalai a színek meleg légységába és nemes harmóniájába simulnak el. Egy képe, mely a „Délutáni munka” címet viseli, Rippl-Rónai stílusával kapja meg a szemlélőt. Lágy, omló vonalak, kifejező arc, melyen az öregség derűje fényeskedik, élő színek, melyek lengeteg hangulatot idéznek fel, ime a kép. Általában: Kántor Antal azok közé a művészek közé tartozik, akiknek kezében a színek nemcsak piktorális hatásra valók, hanem a hangulatok kifejezésére is. Ez teszi lírikussá, ami festőknél ritka eset, mert hiszen a festészet elsősorban a természet és a dolgok konkrét visszatükröztesére törekszik.

Kétségtelen, hogy Kántor Antal még nem ért el fejlődése tetőpontjára. Kereső hajlama, érzékenysége a természet, az emberi test, a dolgok árnyalataival szemben — egymástól lényegesen eltérő téma körében igazolva van. Sok minden érdekli, de még nem mindent fog meg egyforma szerencsével. Ezért esik meg vele, hogy néha a hangulat kedvéért elmosódóan vázolja vászonra meglátásait, mint „Öreg” című képén. Ott azonban, ahol tájak jellemző koloritját, a dolgok könnyét, a perspektivák hangulati lényegét kell megrögzíteni: úgy színből, mint rajzból biztosan és följényesen mozog. Jöhetnek új iskolák és új szempontok, de míg az impresszionista festészet tud új hangulatokat, nemes szempontokat a fény és árnyék játékaival érvényesíteni, addig kissé lekopott irányzata mindvégig igazolt, ható és gyönyörködtető marad. Ezt Kántor Antal finom, alapszabán minden iskoláságtól mentes piktorája is élénken dokumentálja.

Nagyon szép képe az „Imádság” és a „Tollfosztogató”. Mindent egybevéve: Kántor Antal komoly tehetségű fiatal művész, aki ezzel az első kolozsvári kiállításával is hivatott arra, hogy a közönséget meghódítsa.

(s. 1.)

Két budapesti bemutató

(Budapest, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti Nemzeti Színház egy eledig még a színpadirodalomban nem szerepelt fiatal író darabját, a „Juss”-t mutatta be tegnap. A szerzőt Bíró Lajosnak hívják. (Bíró Lajosnak, a kiváló írónak névrokona) s novelláival, tárcáival már eddig is feltűnést keltett. A kritika egyhangulag izmos, súlyos, erőteljes alkotásnak mondja az új darabot. Egyes kritikusok között olyan vélemény alakult ki, hogy mélyéresebben, megrázóbban még a legnagyobb orosz költők sem festettek a népek örökös végétéről képet, mint ez a Bíró Lajos. A darab egy fiatal és egy öreg paraszt küzdelme körül forog. A fiatal paraszt ekeke-poklokokon keresztül harcol egy öreg paraszttal, hogy jussát, a földet, tőle megszerezze. Végül a fiatal paraszt, aki különben az öregnek veje, leüti apósát, eléri vágyai netovábbját — törvényen és börtönön keresztül. Boldog lenni mégsem tud, mert a föld örök ereje magához huzza és örök szomorúsággal tölti el.

A Nemzeti Színház a nehézszerű darabot tempós parasztsággal, nagy szakértelemmel és művészettel hozta ki. Az öreg parasztot Bartos Gyula megmozdíthatatlan súlyossággal játszotta. A fiatal parasztot Kiss Ferenc alakította erős indulattal, erővel, nagyravágyással. Gömöri Vilma a paraszt leány alakját, Ligeti Juliska a fiatal paraszt feleségét tele tragikummal alakította.

A másik premier a Vigszínházban zajlott le, mely Zilahy Lajos „Csillagok” című darabját mutatta be. A darab hatásos drámának indul. Két ut vezet a csillagok felé: egyik a tudomány, a másik a hit. A tudomány utközben visszatartorodik, míg a hit mindenen ke-

resztül szárnyal. A küzdelemben a racionális ész és a hívő lélek harcol egymással. Az író az utóbbi mellett tör lándzsát. A darab költői magasságokba emelkedik, hogy végül sok félre-siklás után is hatalmas szimbólumban olvadjon fel. Tárgya lényegében ez: Egy tudós, nyolcéva házasság után megtudja, hogy fiatal felesége el akarja hagyni. Az asszony azt hiszi, hogy férje már nem szereti és arra kéri férjét, hogy engedje elmenni egy másik férfivel. Ugyanekkor férjénél tudósok konferenciáznak. A világot befutja a szenzációs hír, hogy a tudós feltalálta azokat az elektromos hullámokat, melyekkel keresztül lehet repülni a föld légkörén. A tudósban fellobban felesége iránti szerelme, akit vissza akar hódítani, különben — úgy érzi —

nincs értéke életének. Elhatározza, hogy maga próbálja ki gépét.

Kísérlete sikerül és diadalával sikerül feleségét visszahódítani. A harmadik felvonásban aztán kiderül, hogy a tudós csalt, a magasság-mérő elromlott, a tudós becsapta az akadémiát. A tudós félelmében maga mondja el az asszonynak vállalkozásának igazi rugóját: nagy szerelmét. Ekkor egymásra talál a két szenvedő ember. A darab érdekes, komoly munka, drámai felépítése elsorangu, de igazsága nem meggyőző. A kritika egyhangú melegséggel fogadta, bár némely fogyatékosára rámutat. A Vigszínház együttese, élén Varsányival, Lukács Pállal, nagyszerű kiállításban hozta színre a darabot.

Felállítják a gabona-szabadraktárakat

(Bucuresti-Bukarest, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt ülést tartott a legfőbb gazdasági bizottság Bratianu Vintila elnöke alatt. Elhatározták, hogy a vidékeken szabadraktárakat alakítanak a gabonaneműek értékesítésére. Ezután elhatározták, hogy a korpa kivitelét szabadabb teszik, azonban, nehogy korpa ürügye alatt gabonaneműeket is kivihessenek az országból, elhatározták, hogy a legszigorubb intézkedésekkel elejét veszik a visszaélésnek. Engedélyezték továbbá a tölgyfaparkett és a kátrányolaj kivitelét is.

Ököljelenetek a washingtoni szenátusban

(Washington, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Egyesült-Államok szenátusának egyik utolsó ülésén olyan viharos jelenetek zajlottak le, amilyenekre az Unió parlamentáris történetében alig volt példa. Couzen szenátor, aki néhány hét óta elkezdett politikai kampányt vezetett Melon pénzügyi államtitkár ellen, szemére vetette Ernst Kentucki államból való szenátornak, hogy mint tagja annak a bizottságnak, amely felülvizsgálja a jövedelmi adókat, kémszolgálatokat végzett Mellon államtitkár érdekében, ellopott a bizottság irattárából bizalmas jegyzőkönyveket

Romániában csak román feliratu cégtáblák lehetnek

Bukarest, március 21. A szenátus tegnapi ülésén Bianu szenátor napirend előtt szót kért és arra kérte a kormányt, hogy fordítson nagyobb gondot a csatolt területek kereskedőinek románizálására. Elpanaszolja, hogy egyes vidékeken, különösen pedig a szász községekben három nyelvű cégtáblákat látott. Ezt sérelmesnek találja és az ő véleménye az, hogy Romániában a cégfeliratok csak román nyelvűek lehetnek. Azután a napirendre térnek át és a közigazgatási javaslat részletes vitáját folytatták. A huszonharmadik szakaszig minden módosítás nélkül elfogadták a javaslatot. Ezután az ülést hétfőig elnapolták.

A „MIZRACHI” SZERVEZET TRANSZILVÁNIAI KÖZPONTJA, ORADEA-MARE.

Felhívás Transzilvánia zsidóságához!

A múlt évben Nagyváradon megtartott országos kongresszus egyhangú határozatot hozott, amelynek értelmében az oradea-marei mizrachi-szervezet kiépíti a transzilvániai mizrachi csoportot központjává. A mizrachi-központ ezek alapján felhívja Erdély hithű zsidóságát arra, hogy pénzügyi és munka-hozzájárulással csatlakozzék a szent és magasztos munkához és támogassa a központot programja megvalósításában. Minden vallásos zsidó kötelessége egyesült erővel a galutban épügy, mint Izrael földjén olyan nemzedék felnevelése, amely a Tóra parancsait az élet minden megnyilvánulásában szemelött tartsa. Kötelességük a vallásos zsidóknak a szép és szentséges héber nyelv elsajátítása, hogy a kultúreszközön át megszerezze és megbecsülje a zsidó otthont. Nevelnünk kell egy olyan nemzedéket, amely visszatér a zsidóság ősi és becsületes foglalkozásához, ezzel is beigazolvva konstruktív mivoltát.

Hogy munkánkat eredményesen folytathassuk, erős központi szervezetre van szükségünk, hogy az sikerrel munkálkodhasson az elszórtan élő zsidóságnak Palesztinában való letelepítése irányában.

Zsidó testvérek! Csatlakozzunk a mizrachi zászlaja alá. A mizrachi igaz zsidó odaadással törekszik a Tóra megszilárdítására, a zsidó népleleknek, Erec Jizraelnek és a zsidó nyelvnek újjáélesztésére.

Minden zsidó szervezet, hitközség és közület, minden egyes zsidó testvérünk köteles bennün-

és azokat az államtitkár kezére játszotta. Ernst szenátor felugrott és ököllel ment Couzen szenátor felé. Már lesújtott rá, amikor a többi szenátorok odarohantak és megfűsítették a közleharcot.

Az elnök kötelezte Ernst szenátort, hogy kérjen bocsánatot az inzultát szenátortól. Ezzel az ügy azonban nem intéződött el, mert még két másik szenátor is hevesen megtámadta Mellont, akit korrupcióval vádoltak. Kijelentették, hogy az államtitkár hatalmával visszaélve, több koncert számára le szállította az adótevéket. A szenátus ülése nagy izgatottság közepette zárult.

ket támogatni magasztos programunk megvalósításában.

Szilárdítsátok meg a mizrachi központját, támogassátok ügyünket minden eszközzel, váltásátok meg sékeleinket, adakozzatok a Keren és Poale Mizrachi alapjaira és ha bármily tekintetben információkra van szükségetek, forduljatok a Mizrachi központi szervezetéhez (Oradea-Mare, Piata Mihai Viteazul 2.) ahol készséggel állanak minden idevonatkozó ügyben rendelkezésre.

Zsidó Testvérek! Mégegyszer felhívunk benneteket a munkára és áldozatkésziségre. Isten segedelme velünk lesz, ha mi magunk is becsülettel foglalkozunk ügyünkkel.

Oradea-Mare, 5685. Adár hó 14.

B'birchat Zion v'hatchijah!

A Mizrachi Központ ügyvezetősége.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt.

Banca Ardaleana si Casa de Economie S. A.

Cluj.

Előnyös feltételek mellett
nyújt hiteleket.
Takarékkönyvekre és
folyószámlára elhelyezett
betétek után
a pénzügyi viszonyoknak megfelelő jó kamatot fizet.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Sürgőycim: Ardealbanca, Tel. 165, 909, 1269.

Tavaszi újdonságok
érkeztek

Neumann M.

férfi- és fiu ruhaárúháza
Cluj, Piata Unirii No 14.

Az Uj

Szerke

Felöl

Előfize

Az Uj

Sze

férfi, f

delmek

Vas

5685

1925 m

H

5685

1925 m

is zsidó

Meier B

kodott

lönbözős

megmut

gyobb

kataliku

házi zen

ennél s

lini zsidó

tőle, me

zsidóság

egészen

mai ére

zsidó, de

származa

egyfelvo

alkotása,

kérdesse

szájzink

ha mindj

lenni, na

zsidóság

veszített

poétában.

— G

lozsvári

ügyminisz

a közigazg

nevezte ki

lyettetsített

Gritta pre

leg birtoká

— N

Svédország

napokban

Málartó és

amelyen m

kedhetnek.

rületek ter

ott üzemel

ból, a 15

lió lej) köl

repe lesz.

— Va

ban. A po

jöttek nyom

tében Klim

két darab v

a vajat s a

zár került e

A keresked

megyei assz

— A másik

vevő a csar

állatorvos le

szivattyuzott

— Agy

jelentik: Bor

előtt a csiks

csés véletlen

élcnel több

részében dög

egy hatalmas

jal szédületes

A hegy tövé

Tavas

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó ság napilapja
 Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szép, magoshomloku, bátor nézésű ifjú férfi, főnmaradt képei a német szabadsághüdelmek sujtásos huszárméntéjében mutatják Michael Beert, a német drámaíró, a Mayerbeer testvéröccsét. Harminchárom éves korában halt meg, 1833 március 22-én. Terhelten zseni volt, mint bátyja, a nagy zeneszerző. És kettőjük közül ő volt az inkább zsidó. A családi nevük Beer volt. Ő Michael Beer, a bátyja Jakob Meier Beer. A bátyja nagyon is zsidónak találta a nevét és így lett Jakob Meier Beerből Giacomo Mayerbeer. Ő ragaszkodott apja zsidó nevéhez. És ez a lelki különbség a két testvér életművében is nagyon megmutatkozott. Mayerbeer, korának legnagyobb muzsikusa, derűre-borura komponálta katolikus templomi használatra a legszebb egyházi zenéket. Ő maga nem keresztelkedett meg, ennél sokkal gögösebb volt, de amikor a berlini zsidó hitközség zsidó templomi zenét kért tőle, mereven megtagadta. Lelkileg szakított a zsidósággal. Öccse, az érzékenylelkű poéta, egészen más fából volt faragva. Nem volt a mai értelemben vett nemzeti gondolkodású zsidó, de műveiben soha sem tért ki a maga származásának kihangoztatásától. És van egy egyfelvonásos drámája, talán a legjobb költői alkotása, a „Pária“, amely egyenesen a zsidókérdéssel foglalkozik. Nem a mi, mai, cionista szájzünk szerint, de abban az időben nyíltan, ha mindjárt bármilyen formában is, zsidónak lenni, nagy és nemes bátorságot igényelt. A zsidóság is, az általános kultúra is sokat vesztett a fiatalon elhunyt, nagytehetségű poétában.

Vasárnap
 5685 Ádár 26
 1925 március 22

Hétfő
 5685 Ádár 27
 1925 március 23

...
Gritta prefektus visszaérkezett Kolozsvárra. Megirtuk annak idején, hogy a belügyminisztérium Gritta kolozsvári rendőrprefektust a közigazgatási reformbizottság egyik delegátusának nevezte ki. Addig hivatalában Boerescu ezredes helyettesítette. A tegnap négy heti távollét után Gritta prefektus visszaérkezett Kolozsvárra. Jelenleg birtokán tartózkodik.

...
Nagyjelentőségű csatornamegnyitás Svédországban. Stockholmi jelentések szerint a napokban nyitották meg a Södertelje városkától a Mälartó és a Keleti tenger közötti nagy csatornát, amelyen most már óceánjáró nagy hajók is közlekedhetnek. Mivel a Mälartó környékén gazdag kő- és vasérclelőzetek terülnek el s nagyobb ipartelepek bírnak ott üzemekkel, a svéd nemzetgazdaság szempontjából, a 15 millió svéd korona (több mint 800 millió lei) költséggel megépített csatornának nagy szerepe lesz.

...
Vas a vajban, két liter víz a libában. A pozsonyi piacon két raffinált csalásnak jöttek nyomára. Egy vásárcsarnoki kereskedő üzletében Klima Jarosláv dr. rendőrigazgató felesége két darab vajat vásárolt tegnap. Odahaza felvágta a vajat s az egyikből egy nagy darab rozsdás vaszár került elő, a másikból egy rozsdás vascsavar. A kereskedő azt állítja, hogy a vajat egy hont-megyei asszonytól vásárolta. A vizsgálat megindult. — A másik eset. Egy tisztított libát vásárolt egy vevő a csarnokban. Gyanus volt a liba sulya. Az állatorvos lemérte, megvizsgálta és két liter vizet szivattyuzott ki belőle.

...
Agyonütötte a kőszikla. Csikszeredáról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt tegnapelőtt a csikszentmártoni kőbányában s csak a szerencsés véletlennek tulajdonítható, hogy egy emberéletnél több nem esett áldozatul. A kőbánya felső részében dolgozó kőfejtő munkások munkája közben egy hatalmas kőszikla egyrésze levált s nagy robajjal szédületes gyorsasággal gurult alá a mélységbe. A hegy tövében foglalatostkodó munkásoknak a ka-

tasztrófa pillanatában sikerült félreugrania. Dobos János 36 éves napszámosnak már nem volt ideje a menekülésre. A lezuhanó hatalmas szikladarab Dobos Jánosnak a fejét érte s azt valóságosan összemorzsolta, úgy, hogy a segítségére siető munkások már csak egy fej nélküli borzalmasan összeroncsolt holttestet találtak a vértől pirosra festett kövek halmozásán. A helyszínre nyomban kiszállt a bizottság és megállapította, hogy Dobos János szerencsétlenségéért senkit sem terhel felelősség, mert a magasban dolgozó munkások a katasztrófa bekövetkezése előtt figyelmeztették Dobosékat, hogy a munkát abba kell hagyniok.

...
Szengázmérgezés. A Kossuth Lajos-utcai Katona-féle pékműhelyben tegnap reggel eszméletlen állapotban találták az ott alvó három tanocot, névszerint: Szabados János 13 éves, Lőrincz István 14 éves és Lőrincz Márton 16 éves pékinast. A műhelyben fojtó szengáz terjengett, midőn a kihívott mentők megérkeztek. Az élesztési kísérletek rövid fáradozás után Szabados Jánosnál és Lőrincz Istvánnál sikerrel jártak, míg Lőrincz Márton még most is öntudatlan állapotban fekszik és a válsággal küzdelemmel. A három szengázmérgezett fiút beszállították a kolozsvári gyermekgyógyászati klinikára.

...
Halálra itta magát egy asszony. A hidalmási csendőrs ma jelentette a kolozsvári ügyészségnek, hogy Fekete Demeternét halva találták lakásában. A vizsgálat megállapította, hogy Feketénének a szesz túlságos élvezete okozta halálát. Már eddig is napirendben volt nála a részegség. Ismerősei figyelmeztették, hogy hagyjon fel ezzel a kártékony szenvedéllyel, az asszony azonban szenvedélyes ivó volt s nem hallgatott a jó tanácsokra. Naponta olyan szeszadagokat fogyasztott el, melyek a legjobb ivó férfiaknak is megártottak volna. Halála napján délelőtt alaposan leitta magát. Délutánra már kitört rajta a delirium tremens. Rá egy félóra meg is halt. Elrendelték felboncolását.

...
Őrült az utcán. Kassáról jelentik: Tegnap délután a Fő-utcán szolgálatot teljesítő rendőrszem figyelmelessé lett egy idősebb asszonyra, aki feltűnően gyanusán viselkedett. Hangosan beszélt magában és közben erősen jajgatott. A rendőr bevitte az őrszobára, ahol megállapították, hogy Musák Mária-nak hívják és elmebajos. Átvizsgálásánál mintegy 24.000 Kc. készpénzt és nagyértékű aranyékszereket találtak nála, melyeknek eredetéről nem tudott fölvilágosítást adni. Állandó rögeszméje, hogy meg akarják gyilkolni és ki akarják fosztani. A rendőrség intézkedésére bevitték az állami elme-kórházba. A rendőrség nyomozást indított hozzátartozóinak fölkeresésére és annak kiderítésére, miképpen kerültek hozzá a nagy értékek.

...
Felakasztotta magát. A kolozsmegyei Magyarszentmihály községben megrendítő tragédia történt a napokban. Tordai János jómódu földmivest felakasztva találták padlásán. Az öngyilkosságot az egész faluban nagy megütközéssel tárgyalták, mert hiszen Tordai János egyike volt a legszorgalmasabb és a legmegelégedettebb gazdáknak. Arról is beszélnek, hogy Tordai üzleti vállalkozásokba kezdett, mint a háboru után sok parasztagazda, amelyek aztán nem hozták meg a kívánt eredményt, sőt anyagilag jelentékeny visszaesést okoztak. A vizsgálat különben megindult az öngyilkosság ügyében. Elrendelték felboncolását.

...
Egy hóhér becsületsértési pöre. Eszékéről jelenti tudósítónk: Mauser Flórián szarajevói állami hóhér becsületsértési pört indított Eszék város tisztí főorvosa ellen, mert a főorvos őt a legutóbbi kivégzésnél sintérnek nevezte. Mauser rövid időn belül négy bűnöst végzett ki olyan felháborító ügytelenséggel és fojtogató hozzáemértéssel, hogy nemcsak a közönség, hanem a hivatalos közegek is fel voltak háborodva. A csikolyatőréről fogalma sincs és így Szabadkán 11, Becskereken 14 percig szenvedett a delikvens. Eszéken pedig a hírhedt Csaruga rablóvezér 13, társa pedig 17 perc múlva halt meg.

...
Lázás állapotban a Morvába ugrott egy diák. Olmützből jelentik: Tegel Alajos, az olmützi német gimnázium 17 éves tanulója tegnap lázas állapotban a Morva folyóba ugrott és belefult. Holttestét még nem találták meg. Pár nappal ezelőtt erős fejfájás gyötörte. Tegnap hirtelen felkelt az ágyból, a harmonium mellé ült és jámbor dalokat játszott, majd felöltözött és eltávozott. Azon a helyen, ahol a vízbe ugrott, egy ágat tűzött a hóba.

* Kérjen Purgot eredeti dobozban. (2)

...
Életmentő cserkészfiu. Tatáról írják: Több diák korcsolyázott Eszterházy gróf tatai uradalmához tartozó nagy tónak már olvadózó jégén. Az egyik diák alatt a tó közepén beszakadt a jég s a diák a tóba esett. Egyik társa megpillantva barátja szerencsétlenségét, azonnal segítségére sietett, de — úgy látszik — izgalomban nem tudta kellően áttekinteni a helyzetet s így ő is pajtása sorsára jutott. A komoly veszélyt épp akkor érkező Kőncey Gyula, a tatai 146. számú Révai cserkészcsapat segédtisztje azonnal észrevette s élete kockáztatásával sok veszély után kimentette diaktársait a már-már közel lévő halál torkából. Az önfeláldozó cserkészfiut felterjesztették a cserkész életmentő kitüntetésre.

...
Teaestély. Nagyszabású ígérkező táncsal egybekötött teaestélyt rendez a sómércsapatok védnői kara folyó hó 24-én este 9 órai kezdettel a Palace-kávéház helyiségében. A teaestély zártkörű és az előjelekből ítélve egyike lesz az idény leg-sikerültebb estélyeinek.

...
Ne féljen! Hyperol-lal készítse szájvizét, megvédi fertőző betegségektől, torokfájástól. Kapható minden gyógyszerárban és drogueráriában.

...
Gyomor-, bél-, máj- és epebeteg, valamint sárgaságban szenvedők a természetes „**Ferencz József**“ keserűvizet teljes eredménnyel használják. Hires orvos-tanárok írják, hogy a Ferencz József-víz hatásával rendkívül meg vannak elégedve. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben 12

Husvétii hochprima szilvát
 a somkúti főrabbi hechsérjével és mindenféle fűszerárut szállít

Léb Fivérek
 Telefon 471 Cluj. Telefon 471

10 napig.
 Fizesésképtelenség miatt lettári áron alul 2000 darab eredeti olaj- és aquarell-

festmények
 nagynevű művészek művei kerültek eladásra folyó hó 23-ól. GRÁZ műkereskedés, Cluj. Piața Unirii, No 8. (volt Fötér)

Nagy

harisnyavásár
 mélyen leszállított árrakkal.

K ötött harisnya minden színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlin harisnya divat-színben	lei	69
C érna-muszlin minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 13

Divatüzletekben és kötöttárúknak óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása meakezdődött

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

Postás Katica. Operett négy felvonásban. Szövegét írta Harmat Imre, zenéjét szerezte Zerkovitz Béla. A szokottnál is laposabb és unalmasabb operett, amelynek egyedüli mentése, hogy van benne néhány szerep, amelyek, ha alkalmas színész játsza őket, meg tudják nevetetni a közönséget. A kolozsvári bemutatónak ebben a tekintetben szerencséje volt. Marsi Gizi egy pösze, maszatos falusi kisasszony groteszk szerepében őszinte sikert aratott. A másik színész, akinek alakításáért érdemes végig-utakozni a négy felvonást: *Hoykó* Ferenc. A fiatal Hoykó eddig még alig jutott szóhoz a kolozsvári színpadon és amikor igen, akkor is többnyire nem neki való szerepekben. Most egymásután két olyan alakítást mutatott, a „Viaszvirág”-ban és a *Postás Katicában*, amellyel egy csapásra a legjobb karakter-színészeink közé emelkedett. A tegnapi bemutatón egy falusi muzikus cigányt játszott és szerepének annyira ura volt, hogy a legkiforrottabb színésznek is dicséretére vált volna. Ezzel szemben a vendégszereplő *Barna Sári*, bármennyire is kedves jelenség, játékában is, de főleg hangban gyöngének bizonyult. A címszerepét játszotta. A többi szereplők *Tompa Béla*, *Leőwey Leó*, *Ihász Aladár*, *Miklóssy Margit*, *Izso Miklós* és *Jung János* voltak. *Bányász István* egy vidéki színgazgató szerepében nagyszerű kabinetalakítást nyújtott. A zenekart *Török Emil* vezette.

Dr. Olariu Titus az „Aida”-ban. A kolozsvári Román Opera tegnapi „Aida”-előadásán Amosro szerepét dr. Olariu Titus, az opera új baritonistája énekelte. Meg kell állapítanunk, hogy Olariu dr. egy csapásra meghódította a közönséget. Színes, tömör hang, biztos énektudás és jó színjátszó képesség szerencsésen találkoznak ebben a fiatal énekesben. Hangjára még *Tango Egisto*, az opera volt karnagya lett figyelmes. Olariu Bécsben Steiner professzornál képezte ki hangját. Erős tehetsége már a *Tosca* multheti előadásán érvényesült, melynek *Scarpia* szerepét énekelte s e szerepben egy kiforrott művész énektudásának minden skáláját ragyogtatta. Az „Aida” többi szereplői a régi jók voltak.

Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. u. fél 3-kor: A pacirta *Baranyay Jolán* vendégjátékával, mérsékelt helyárakkal, sorozatszám 120)
Vasárnap este 6 kor: Aszonyáldozat (Ötödösör, *Tárai Ferenc* vendégjátékával, rendes helyárakkal, sorozat 121)
Vasárnap este fél 9-kor: *Postás Katica* (3-adszor, *Barna Sári* vendégjátékával, bérletszűnetben, sorozat 122)
Hétfő: *Postás Katica* (4-edszer, *Barna Sári* vendégjátékával, napi bérlet 90 sz. B. sorozat 123)
Kedd: *Postás Katica* (5-ödször, *Barna Sári* vendégjátékával, napi bérlet 91 sz. A. sorozat 124)
Szerda: *Férfialevel* (Operettújdonás 10-edszer. Csak felnőttek nézhetik meg. Bérletszűnetben, sorozat-z. m. 125)
Csütörtök: *Els-er Fanni* (Operettújdonás 5-ödször, bérletszűnet, sorozat 126)
Péntek: *Alto* a *Ujdonság* először, premierbérlet 48 sz. m. sorozat 127)
Péntek d. u. fél 4-kor: *Mézeskalács* (*Barna Sári* vendégjátékával, mérsékelt helyárakkal, sorozat 128)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Vasárnap, márc. 22. „Ó” az ég és föld között. Nevettető filmbohózat 7 felvonásban. Főszerepben a világhírű filmkomikus: *Harold Lloyd* „Ó”.

Műoron kívül a német köztársaság elnökeinek, *Ebertnek* grandiózus temetői ünnepe

Hétfő, március 23. *Kean*. (Lángész vagy örület.) *Szevzáci* s dráma 9 felvonásban, *Dumas* regénye után. Főszerepben *Mosjoukine*, *Lisen* o és *Coine*.

Uránia-mozgó Vasárnap, március 22. *Namouk*, az ősemlék. Rendkívüli filmtelvételek, 6 felvonásban.

Hétfő, március 23. *Robinson Crusoe*. Hatalmas sze zeciós dráma 8 felvonásban. Főszerepben *Claude Merille* és *M. Dani*.

Apolló-mozgó. Vasárnap, március 22. *Macleste kinn van a vízből*. Hatalmas kalendordráma 5 felvonásban. Főszerepben a fenomenális atléta: *Macleste*.

Műoron kívül egy amerikai filmbohózat. Főszerepben: *Zigotto*.

Hétfő, március 23. *Megszelidített oroszlan*, *Szenzaciós cirku-zdráma*, 5 felvonásban. Főszerepben a híres orosz atléta: *Patroff*.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3-., vastagabb betűtve 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Fellunó

olcsó árban vállalkozok angol és francia nőruha varrást, *Gutmann Regina* divatszalonja, *Kossuth L.-u. 16.* Varróleány felvétetik. 8753

Elsőrendű kirakalrendező és kiszolgáló a rőfős és rövidáru szakmából felvétetik a Párisi Áruházba Turdán. 8734

Mindennemű משרת מדידת פוסטרק és italok מדידת מדידת rel ellátva *Frisch Hermannál*, *Arad*, *Piata Ple* nei 5. [Zsidó tempom épület] 8748

HUNWALD

101. Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147.



Üvegcsiszolda és táborgyár Táblatüveg raktár üvegezési vállalat. Hibás táborok újrafelcsorozása 100

Zsidó fiatalember lakást és kosztot kap *Egyetem-utca 5, a. 3.*

Kiadó egy nagy üzlet, 2 szoba, konyha, padlás, piace és fákamra. Megtehető *Ferencz J.-ut 65.* 8744 2

Jó karban levő, látható írásu írógép eladó. Cim a kiaszóban.

Ől és vágott tüzfűt legolcsóbb napi áron szállít *Feuerstein*, *Hosszu-u. 26.* Telefon 10-42. 8578

Husvétli פסח של

fűszer árú, fajborok, szilva és seprő pálinka, valamint kitűnő minőségű borszerteci

szilva

koriátlan menyiségben beszerezhető

Spéter Mózesnél
Cluj, Piata Mihai Viteazul No 12.

Mindennemű *husvétli* fűszeráru *hechser*-rel, ugysziatén friss

palesztinai narancs

96, 128, 144 és 160-as.

Siracusa sárga citro

300-860-as

Katz & Bernát cégnél Cluj

a legolcsóbb napi árban kapható.

Telefon 397.

Rador 2503

GENTLEMAN

kész férfi-ruha, angol szabóság és férfi divat



Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Cal. Reg. Ferd nand (Szép-utca sarok)

Renner patóval szemben. L. 3247

Hirdessen az Uj Keletben!

Ha nem is tud románul,

játsszi könnyűséggel és a legpontosabban *le tud fordítani* saját maga is *bármely román szöveget*, ha a most megjelent és egész Erdély sajtója szerint a legtekintélyesebb dr. *Cherestesiu*-féle román-magyar szótárt, a hozzátartozó alaktannal együtt használja. Megtalálja pontos fordítását minden román szónak, valamennyi nyelvtani alakjában a szótár és alaktan segítségével. **Vegye meg minél előbb saját érdekében!**

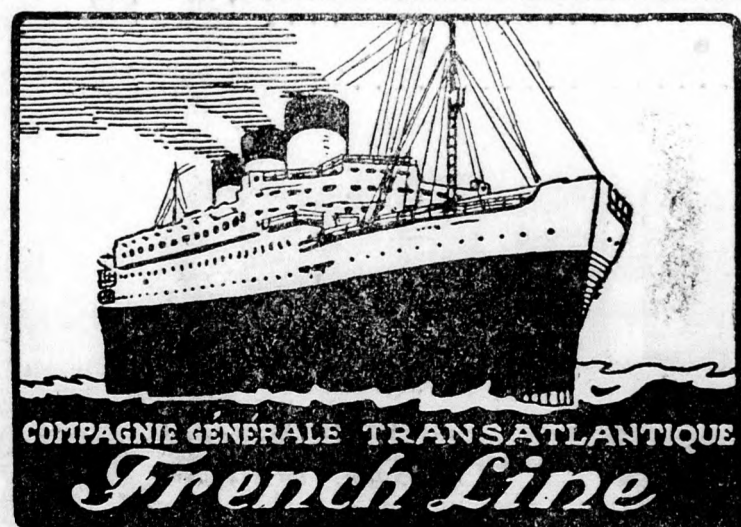
Ára: füzve 250, egész vászonkötésben 295, a hozzátartozó alaktan 50 lej.

Kapható valamennyi könyvkereskedésben és az „UJ KELET” könyvosztályában.

Mindenütt kaphatók

Rador

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna
«Kolozsvár sörkülönlegességek»
Ursus - Czell sörfőzde Kolozsvár



COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
French Line

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:

New-York — Canada
Guba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkre.

Információkkal és jegyekkel szolgál:

„SARNIA” S. A. Bucuresti
Pasagiul Comédia

Táviratcim: Transatbuc.

Rador 2500